

Kui ruutvõrrandil $x^2 + px + q = 0$ on kaks lahendit x_1 ja x_2 , siis:

$$x_1 + x_2 = -p$$

$$x_1 \cdot x_2 = q$$

Seda seost kasutatakse ruutvõrrandite koostamisel.

Ruutjuur

Antud mittenegatiivse arvu a *ruutjuureks* nimetatakse sellist mittenegatiivset arvu b , mille ruut võrdub arvuga a .

$$\sqrt{a} = b \Leftrightarrow b^2 = a$$

! Negatiivsest arvust ei saa ruutjuurt võtta.

Juurimise reeglid

- $\sqrt{ab} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{b}$
- $\sqrt{\frac{a}{b}} = \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}}$
- $(\sqrt{a})^2 = a$
- $\sqrt{b^2 \cdot a} = b\sqrt{a}$ ja $c\sqrt{a} = \sqrt{c^2 \cdot a}$

Kõik need reeglid on rakendatavad ka vastupidises suunas.

Ruutvõrrand

Ruutvõrrandiks nimetatakse võrrandit $ax^2 + bx + c = 0$, milles a , b ja c on mingid arvud ($a \neq 0$) ja x on muutuja.

$$ax^2 + bx + c = 0$$

ruutliige →
 lineaarliige →
 vabaliige →

- Ruutvõrrandit, kus ükski kordaja ei võrdu nulliga nimetatakse **täielikuks ruutvõrrandiks**.
- Kui täielikus ruutvõrrandis $a = 1$, siis sellist ruutvõrrandit nimetatakse **taandatud ruutvõrrandiks** ja selle üldkuju tähistatakse $x^2 + px + q = 0$.
- Ruutvõrrandit, milles puudub lineaarliige, vabaliige või nii lineaar- kui ka vabaliige, nimetatakse **mittetäielikuks ruutvõrrandiks**:

1. Kui võrrandis $ax^2 + bx + c = 0$ on $b = 0$, siis saame võrrandi $ax^2 + c = 0$.

$$\boxed{ax^2 + c = 0}$$

$$ax^2 = -c$$

$$x^2 = -\frac{c}{a} \Rightarrow \underline{x_1} = -\sqrt{-\frac{c}{a}} \text{ ja } \underline{x_2} = \sqrt{-\frac{c}{a}}$$

2. Kui võrrandis $ax^2 + bx + c = 0$ on $c = 0$, siis saame võrrandi $ax^2 + bx = 0$.

$$\boxed{ax^2 + bx = 0}$$

$$x(ax + b) = 0 \Rightarrow \underline{x_1} = 0 \text{ ja } \underline{x_2} = -\frac{b}{a}$$

3. Kui võrrandis $ax^2 + bx + c = 0$ on $b = c = 0$, siis saame võrrandi $ax^2 = 0$.

$$\boxed{ax^2 = 0} \Rightarrow \underline{x_1} = \underline{x_2} = 0$$

Biruutvõrrandiks nimetatakse võrrandit kujul $ax^4 + bx^2 + c = 0$.

Lahendamiseks teeme asenduse $x^2 = z$ ning võrrand omandab tavalise ruutvõrrandi kuju.

Ruutvõrrandi lahendivalemid

1. Täieliku ruutvõrrandi $ax^2 + bx + c = 0$ lahendivalemiks on:

$$\boxed{x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}}$$

Juurealust avaldist nimetatakse diskriminandiks ja tähistatakse tähega D .

- Kui $D > 0$, siis on ruutvõrrandil 2 erinevat lahendit;
- Kui $D = 0$, siis on ruutvõrrandil 2 võrdset lahendit;
- Kui $D < 0$, siis ruutvõrrandil ei ole lahendeid reaalarvude hulgas.

2. Taandatud ruutvõrrandi $x^2 + px + q = 0$ lahendivalemiks on:

$$\boxed{x = -\frac{p}{2} \pm \sqrt{\left(\frac{p}{2}\right)^2 - q}}$$

Ruutvõrrandi lahendite omadused

Taandatud ruutvõrrandi lahendite summa võrdub lineaarliikme kordaja vastand arvuga ja lahendite korrutis võrdub vabaliikmega. (Viet'i teoreem)